

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/260/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

269/2011. (X. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. május 16-án előterjesztett **panaszát** a 2011. október 5-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a M. Városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. május 16-án terjesztette elő panaszbeadványát elektronikus úton, melyet még aznap faxon aláírásával ellátva is elküldött.

I.

1) A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2011. május 5-én 21 és 22 óra közötti időpontban egy rendőrautó megállította M. Város belterületén. Az intézkedő rendőr flegma hangon közölte, hogy cserélje ki a panaszos a rendszám tábla izzóját, mert nem világít. A panaszos elővette az izzókészletet, de az nem tartalmazott ilyen fajta izzót, ezért nem tudta kicserélni. Eközben – a panaszos állítás szerint – a rendőr már jókat kacarászott rajta emiatt. Hiába mondta a panaszos, hogy a készlet nem tartalmaz ilyen izzót, de van a közelben egy benzinkút és oda szívesen átmegy, hogy vegyen egy izzót és akkor ki tudja cserélni. Ezt a lehetőséget a rendőr elutasította, mondván, hogy akinek ilyen autója van, az ki tudja fizetni a büntetést. Többször is kérte a panaszos a feleségével a rendőr jelvéyszámát, de a rendőr nem mondta meg, sőt az egész intézkedés alatt nevetett. A rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy amennyiben nem írja alá a papírt, jobb ha tudja, hogy már van egy rendszám tábla az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

autójában, illetve körbe fényképezi a gépkocsit, és akkor a büntetés akár több is lehet. Utalt továbbá arra is, hogy ők ketten vannak, később majd nekik hisznek, nem a panaszosnak és a panaszos egyébként is egy senki ahhoz, hogy bármit is igazolni tudjon. A rendőr elmondta, hogy neki ki van adva, hogy mennyi büntetést kell kiosztania, mert azzal igazolja, hogy dolgozott. 3000-tól 20000 Ft-ig büntethet, de 3000 Ft-ot nem adhat a panaszosnak, mert akkor a kollegái kinevetik. A panaszos szerint felháborító, hogy a rendőr statisztikai adatként kezelte, nem pedig egy adófizető állampolgárként. A panaszossal aláírtak a rendőrök egy papírt, amit nem tudott a helyszínen megnézni, amikor hazament, akkor látta meg, hogy egy „zöld papírt” kapott a csekk mellé, amin csak az aláírása látszik, semmi más. Semmi sincs rajta kitöltve, így utólag bármit be lehet rá írni. A rendőr az igazoltatás végén addig nem ment el, amíg a panaszos el nem indult az autójával, nehogy fel tudja írni a rendőrségi autó rendszámát. Majd a rendőrautó megkülönböztető jelzés használata nélkül, a záróvonalat átlépve megfordult a négysávos úton. A panaszos szerint a rendőrré is vonatkoznak a KRESZ szabályok, vagyis elkövetett egy súlyos szabálysértést. Úgy véli továbbá, hogy a rendőr által az intézkedés során tanúsított viselkedés méltatlan volt a rendőri egyenruhához és a „Szolgálunk és Védünk” szelleméhez.

Mellékelten megküldte a „zöld papírt” és a csekket, melyen valóban csupán a panaszos aláírása, illetve a bírság összege látszik.

2) A panaszos 2011. szeptember 22-i meghallgatása alkalmával előadta, hogy ismerősei ajánlották neki, hogy forduljon a Testülethez. Az intézkedő járőr semmilyen tájékoztatást nem adott a panasz lehetőségéről. Sőt végig lekezelő, flegma hangnemben beszélt vele. Amikor a jelvéyszámot kérte a rendőrtől, mert az nem volt látható a ruháján, akkor a rendőr kigúnyolta. Mondta neki, hogy elmehet a sóhivatalba panaszkodni, mert ők ketten vannak a társával és úgyis nekik hisznek, illetve, hogy ha akadékoskodik a panaszos, akkor előveszi a fényképezőgépet és a körbefényképezi a gépkocsit, mert már úgyis van egy rendszám tábla a kocsiában.

A panaszos nem vitatja, hogy nem égett a lámpa és a büntetést is kifizeti, azonban szerinte megalázó volt az intézkedés, a rendőr végig flegma stílusban, lekezelően beszélt vele. A rendőr közlekedési szabálysértését csak megemlítette, azt nem kifogásolja. A panasz lényege a rendőri hangnem.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében 2011. június 1-jén meghallgatta az intézkedés alá vont gépjármű utasát (a panaszos feleségét) is, aki előadta, hogy ismerősei ajánlották a férjének és neki, hogy forduljanak a Testülethez. Az interneten találta meg a Testület elérhetőségeit. Az intézkedő járőr semmilyen tájékoztatást nem adott a panasz lehetőségéről, sőt végig lekezelő, flegma hangnemben beszélt a férjével. Ő nem hallotta végig az intézkedést, mert annyira ideges lett a rendőr stílusától, hogy nem szállt ki a gépjárműből.

A rendőr azt mondta nekik, hogy akinek ilyen autója van, az simán ki tud fizetni egy kis bírságot. (Az autó egy Hyundai Tucson volt, egy ismeróstől kapták kölcsön, ez a rendőrnek átadott iratokból is látható volt.) Előadta még, hogy a rendőr kérésükre sem adta meg az azonosítóját, és az intézkedés kezdetekor nem mutatkozott be, hanem csak rögtön a papírokat kérte.

Nem érti, hogy miért nem engedte az intézkedő rendőr, hogy a pár méterre lévő benzinkútra bemenjen a férje izzót venni, hiszen egyrészt nem tudhatta, hogy menet közben kiégett a lámpa, mert ezt nem jelzi a műszerfal, másrészt a rendszeresített izzókészlet se tartalmazott ilyen izzót. Előadta még, hogy a férje nem is tudta a rendőr állításait ellenőrizni, mert a rendőrautó annyira ráállt a gépkocsira, hogy nem látszott a rendőrautó lámpáitól, hogy működik-e a rendszámtábla világítása.

Megjegyzi még, hogy a rendőr a négysávos úton, a záróvonallal nem törődve fordult meg és hajtott el a másik irányba.

III.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az intézkedő B. Gy. r. főtörzsőrmester 2011. június 15-én kelt jelentésében előadta, hogy 2011. május 5-én 20 órától másnap 8 óráig B. B. r. őrmesterrel gépkocsizó járőrszolgálatot látott el. 22 óra utáni időszakban arra lett figyelmes, hogy az előttük haladó személygépkocsi hátsó rendszámtábla világítása nem üzemel. Ennek szabályait a 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet tartalmazza. Ezen okból igazoltatás alá kívánta vonni a gépjárművet és vezetőjét, így megkülönböztető fény- és hangjelzést használva az előttük haladó személygépkocsit megállította, majd megállás után a szolgálati gépkocsival mögötte leparkolt úgy, hogy a forgalmat ne akadályozza, mivel ez egy hosszú egyenes útszakasz, de a késő esti órában tekintettel már elenyészően gyér forgalmú. Az intézkedés folyamán az éjszakai szolgálatnak megfelelő öltözetben teljesítettek szolgálatot, és a napszaknak megfelelő köszönéssel és bemutatkozással, majd a megállítást okára kitérve kérte el a személyes iratokat és a gépjármű papírjait. A személygépkocsit vezető személlyel közölte, hogy kapcsolja fel a világítást, majd szálljon ki, és a jármű hátsó rendszámtábla világítását ellenőrizze le. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a 2 db izzóból egyik sem világít. Feltételezése szerint nem akkor égett ki mind a két izzó, mivel egy „fiatal” autóról volt szó. A r. főtörzsőrmester az arányosság követelményét betartva közölte a panaszossal, hogy a helyszínen legalább az egyik izzót kicserélheti, és így eltekint a szabálytalanságtól. Ha pedig nem tudja a helyszínen a hibát elhárítani, akkor egy helyszíni bírságot ajánl fel, ami 5000 Ft és amennyiben ezt nem hajlandó elfogadni, akkor szabálysértési feljelentést tesz ellene. A panaszos a helyszíni bírságot elfogadta, mivel arányosan egy kis összegről volt szó, és semmilyen kifogása nem volt az ellen, hogy aláírja az ezt igazoló iratot.

Az intézkedés során az autóban utazott még egy hölgy, aki mondta a panaszosnak, hogy ne írjon alá semmit és kérje el az azonosító számokat, neveket, mert majd a K. települési KMB-s családtag intézkedik. A hölgygel szemben intézkedés nem volt. A panaszos a hölgygel nem foglalkozott és a helyszíni bírságot aláírta, illetve elismerte, hogy elindulás előtt valóban nem ellenőrizte a világítást. A helyszíni bírság befizetéséről és be nem fizetéséről a felvilágosítást a r. főtörzsőrmester megadta, majd befejezte az intézkedést és a napszaknak megfelelően elköszönt.

2) K. K. r. főhadnagy 14040/3135/2011.ált. számú 2011. június 16-án kelt jelentése az 1) pontban ismertetett jelentéshez képest a következő többletinformációkat tartalmazta. A panaszos szabálysértésével elkövette az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormány rendelet (továbbiakban: Szabs. r.) 54. § (1) bekezdésbe foglalt “Közúti közlekedési

szabályok kisebb fokú megsértése” szabálysértését, ami 30000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal is sújtható, mivel megsértette a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 5. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző szabályt.

A rendőri jelentés alapján a r. főhadnagy megállapította, hogy a rendőri intézkedés teljesen jogszerű és szakszerű volt, mivel a járőr szabályosan és törvényesen vonta intézkedés alá a panaszost. Az intézkedés során az igazoltatás kulturált és megfelelő hangnemben zajlott. A járőrök az éjszakai szolgálatukat befejezve a reggeli beszámoltatás során nem jelentették, hogy az éjszakai intézkedések során bárminemű probléma lett volna, illetve, hogy volt olyan személy, aki esetlegesen meg fogja kifogásolni a rendőri intézkedéseiket.

Megjegyzi még, hogy a rendőr járőrnek nincs kiadva, hogy mennyit és milyen összegbe kell bírságotlnia. A járőr saját hatáskörében dönt arról, hogy a helyszínen, a helyszíni bírságotlható szabálysértésekért mekkora összeget szab ki, ami valóban 3000 Ft-tól 20000 Ft-ig terjedő összeg lehet.

A panaszos a jelvény számát az intézkedés végén elkérheti az intézkedő járőrtől, és neki kötelessége is megadni, de a jelvény száma a rendőr járőrnek minden esetben ki is van tűzve a ruházatuk bal felső mellrészére, jelen esetben a láthatósági mellényre.

A helyszíni bírság aláírása előtt az eljárás alá vont minden esetben elolvashatja, hogy mit ír alá, és ha azzal nem ért egyet, akkor azt a helyszínen azonnal közölheti. Amennyiben a részére átadott nyomtatványon – zöld színű – nem lehet tisztán látni a felírt adatokat, akkor azt a helyszínen jelezheti és kérheti, hogy a járőr erősítse meg újból a nyomtatványra felírt szöveges részt.

Amennyiben a helyszínen az intézkedés alá vont elismeri a szabálysértés tényét és elfogadja a helyszíni bírság kiszabását, akkor a további jogorvoslati lehetőségről lemond [a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (továbbiakban: Szabs.tv.) 135. § (2) bekezdése].

Közli végül azt is, hogy a helyszíni bírság nyomtatvány eredeti példányának fénymásolatát nem áll módjában elküldeni, mivel ezen nyomtatványt korábban felterjesztették a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályára, feldolgozás céljából.

IV.

A Testületnek először a panasz határidőben való előterjesztésének a kérdését kellett megvizsgálnia.

Az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése szerint ugyanis: „A Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni”. Az Rtv. 93/B.§-ának (2) bekezdése pedig – a rendőrségnél előterjesztett panaszokról – úgy rendelkezik, hogy: „A panaszt az intézkedést követő harminc napon belül lehet előterjeszteni és a beérkezéstől, illetve az áttételtől számított harminc napon belül kell elbírálni”.

A panaszos a panaszbeadványát 2011. május 16-án terjesztette elő, amelyben a vele szemben 2011. május 5-én fogatosított rendőri intézkedést kifogásolt.

A panaszos meghallgatása során előadta, hogy az intézkedő rendőr a panasz előterjesztésének lehetőségéről nem oktatta ki, a Testülethez fordulás lehetőségéről egy ismerősüktől szereztek tudomást. A panaszos felesége a panaszos ezen előadását meghallgatása során megerősítette.

Az intézkedő rendőr, illetve a r. főhadnagy a Testület megkeresésére készült jelentései – a Testület ez irányú kérdése ellenére – sem tartalmaznak adatot a panasztétel lehetőségre vonatkozó tájékoztatás megtörténtéről.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdésének 2. mondata a rendőr kötelezettségévé teszi, hogy az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően az intézkedés alá vont személyt tájékoztassa az e törvény szerinti panasz lehetőségéről. A Testület töretlen gyakorlata szerint a törvényben írt, „e törvényben rögzített panasz lehetősége” jogszabályi fordulat azt a kötelezettséget rója az intézkedő rendőrré, hogy az intézkedést követően az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről teljes körben – tehát a rendőrségi és a Testület előtti panasz eljárás lehetőségére egyaránt utalva, valamint a határidőkre is kiterjedően – adjon az intézkedés alá vont állampolgárnak tájékoztatást.

Tekintettel arra, hogy a panaszos állításaival szemben a rendőrségnek – felhívás ellenére – semmilyen előadása nem volt a panaszjogról való tájékoztatás kérdésében, a Testület a panaszos állításait fogadta el.

Mindezekre tekintettel a Testület befogadta a panaszt, és azt határidőben előterjesztettnek tekintette, egyúttal megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét a tájékoztatás elmulasztása miatt.

V.

1) A Testületnek másodsorban abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a sérelmezett események vizsgálatára a hatásköre kiterjed-e.

A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos a rendőrök fent ismertetett közlekedésrendészeti intézkedését, illetőleg a rendőrök ennek során tanúsított magatartását kifogásolta, amelyre a Testület hatásköre a Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetőleg a 44. §-a alapján megállapítható.

Ugyanakkor a Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírság jogszerűségét felülbírálja, tekintettel arra, hogy egyrészt a szabálysértési eljárást önálló joganyag, a Szabs. tv. rendezi (biztosítva a szabálysértési eljárásban hozott döntések, intézkedések elleni önálló jogorvoslat lehetőségét), másrészt a Szabs. tv. alapján az az eljárás alá vont személy, aki a helyszíni bírságot elfogadja, lemond a jogorvoslat lehetőségéről.

2) A panaszos beadványa és a rendőrség rendelkezésre bocsátott iratok alapján tehát a Testület vizsgálta a szabálysértési feljelentést megelőző közlekedésrendészeti intézkedés (és az ennek keretében foganatosított igazoltatást) jogszerűségét és indokoltságát.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el. [...] (Rtv. 1. § (2) bekezdés e) pont)

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés keretében tehát a rendőrség ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.

A KRESZ 3. §-ának (1) bekezdés c) pontja értelmében az, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyónbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon. Az 5. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerint továbbá a közlekedésben csak olyan járművel szabad részt venni, amelyre a külön jogszabályban meghatározott számú, típusú és elhelyezésű hatósági jelzés(ek) [rendszám(á)k] van(nak) felszerelve; illetve c) pontja szerint amely a jogszabályban meghatározott műszaki és környezetvédelmi feltételeknek megfelel.

A hatósági jelzés(eke)t [rendszámtábla(áka)t] a járművön a felszerelésére kijelölt helyen, jól olvasható állapotban kell tartani, azt megváltoztatni, letakarni vagy jogosulatlanul eltávolítani tilos. [KRESZ 5. § (5) bekezdés]

Ezt a keret-rendelkezést a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV.12.) KöHÉM rendelet (a továbbiakban: MR) tölti meg tartalommal, amelynek 49. §-a rögzíti, hogy a hátsó rendszámtáblát megvilágító lámpával fel kell szerelni - a trolibuszt kivéve - a gépjárművet, a mezőgazdasági vontatót és ezek pótkocsiját. A rendszámtáblát megvilágító lámpának a rendszámtáblát szintelen (fehér) fényvel, teljes felületen, közelítőleg egyenletesen és olyan fényerővel kell megvilágítania, hogy az álló jármű rendszámát sötétben, tiszta időben legalább 20 méter távolságból el lehessen olvasni. A rendszámtáblát megvilágító lámpa hátrafelé fényt közvetlenül nem bocsáthat ki.

A rendőrség közlekedésrendészeti feladataira vonatkozó Rtv. szabályokat egyrészt a közúti közlekedés rendjéről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 44. §-a, másrészt a közúti járművek megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet (a továbbiakban: ER) 14.§-a egészíti ki az ellenőrzés módjának meghatározásával. Ez utóbbi szerint a járművek (ideértve a külföldi hatósági jelzéssel közlekedő járműveket is) műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi állapotát, valamint a közúti forgalomban való részvételükhöz kapcsolódó előírások megtartását a közlekedési hatóság a közúti forgalomban közúti ellenőrzés keretében ellenőrzi.

A Szabs.r. 54. § (1) bekezdése szerint a közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértését követi el az, aki a KRESZ 3. § (2) bekezdésében, 48. § (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. § (12) bekezdés *c)* és *d)* pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 42-51. § szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Testület továbbá utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A Testület felhívja a figyelmet arra is, hogy a Szolgálati Szabályzat fentebb említett 3. §-ának (1) bekezdésében írt „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése” fordulata nyilvánvalóan nem jelenti azt, hogy az adott bűncselekménynek, illetőleg szabálysértésnek valójában fenn is kell állnia: elegendő ugyanis szemrevételezéssel és a rendelkezésre álló vizsgáló eszközökkel az arra megalapozottan utaló körülmény észlelése. Az ER vonatkozó rendelkezése alapján az egyszerű, szemrevételezéssel történő vizsgálat jogszerű és elégséges volt a rendőr intézkedéséhez.

A rendőri jelentés szerint az intézkedő rendőr miközben gépkocsizó szolgálatot látott el, ennek során észrevette a panaszos gépkocsiját, melyen a rendszámot megvilágító izzók nem

égték. A panaszos leállítását követően erről újra meggyőződött. A panaszos a helyszínen nem tudta az izzót kicserélni.

A panaszos a meghallgatása során elismerte, hogy valóban nem égett a lámpája.

A Testület tehát a fentiekben ismertetettek alapján nem vizsgálja, hogy a panaszos cselekménye megvalósította-e a szabálysértés tényállását, csupán azt értékeli, hogy a panaszos magatartása megfelelő szintű gyanút biztosított-e a rendőri intézkedéshez.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az Rtv. 44. §-a alapján pusztán azért, mert a panaszos közúton gépkocsival közlekedett – arra okot adó egyéb körülmény nélkül is – megfelelő felhatalmazás birtokában jártak el és kezdték meg a panaszos igazoltatását.

A rendőrök intézkedésére ugyanakkor az Rtv. 29.§ (1) bekezdése is megfelelő jogalapot biztosított, tekintettel arra, hogy a panaszos gépjárművének látható műszaki hiányosságai felvetették a közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetésének gyanúját, aminek észlelése a rendőrök intézkedési kötelezettségét vonta maga után.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga. A Testület ehelyütt ismételten megjegyzi, hogy ez a megállapítása nem jelent az ügyben érdemi állásfoglalást a szabálysértés elkövetésével kapcsolatban

3) A panaszos beadványaiban sérelmezte az intézkedést fogantató rendőrök viselkedését, álláspontja szerint rendőr gúnyos, flegma stílusban beszélt vele, és lekezelő volt. A jelvéyszámát az intézkedés során nem közölte a panaszos kérésére sem, a ruházatán pedig az nem volt látható.

a) A rendőri fellépés szabályait az Rtv. 20. § (2) bekezdése szabályozza, eszerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Ezt a rendelkezést egészíti ki a Szolgálati Szabályzat 4. §-e, miszerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

A panaszos és a gépkocsi utasa egybehangzóan adták elő, hogy a rendőrök azonosítója nem volt a ruházaton látható, és azt kérdéseikre sem mondták meg. A rendőrök az intézkedés kezdetekor nem mutatkoztak be, hanem rögtön a papírokat kérte.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy a rendőrök az intézkedés folyamán az éjszakai szolgálatnak megfelelő öltözetben teljesítettek szolgálatot és a napszaknak megfelelő köszönéssel és bemutatkozással majd a megállítást okán kiterve kérte el a személyes

iratokat és a gépjármű papírjait. A gépjármű utasa az intézkedés során azt mondta a panaszosnak, hogy ne írjon alá semmit. A az intézkedés befejezésekor a r. főtörzsőrmester a napszaknak megfelelően elköszönt.

Az összefoglaló jelentést készítő r. hadnagy megjegyezte még, hogy a panaszos a jelvény számát az intézkedés végén elkérheti az intézkedő járőrtől, és ő neki kötelessége is megadni, de a jelvéyszáma a rendőr járőrnek minden esetben ki is van tűzve a ruházat bal felső mell részén, a jelen esetben a láthatósági mellényre.

A konkrét esetben a panaszos és felesége, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e a rendőri fellépés Rtv. 20. § (2) bekezdésben előírt szabályait, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

b) A panaszos és a gépkocsi utasa egybehangzóan állították, hogy az intézkedő rendőrök flegma, gúnyolódó hangnemben bántak a panaszossal.

Ezzel szemben a rendőri jelentések szerint az intézkedés szabályszerűen, a jogszabályok által előírtak szerint zajlott.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) és 13. § (2) bekezdéseiben foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A jelen esetben a panaszos és felesége, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ban rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

4) A panaszos beadványában kifogásolta, hogy a helyszíni bírságotól kiállított nyomtatvány másodpéldánya olvashatatlan volt, arról nem volt beazonosítható a dátum, az intézkedő rendőrök neve, rangja és száma, de azt sem tudta beazonosítani, hogy milyen címszó alatt büntették meg.

A helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 1.sz. Melléklete rögzíti a Nyomtatvány tartalmát, egyúttal a rendelet 3.§ (1) bekezdés a) pontja írja elő a Nyomtatvány használatát. A (2) bekezdés szerint „a hatóság tagja a nyomtatványt a helyszínen 3 példányban tölti ki”. A (3) bekezdés pedig előírja, hogy „a hatóság tagja a nyomtatvány egyik másolati példányát a fizetési számlára történő készpénzbefizetésre vonatkozó szelvényrészsel (csékkszelvény) együtt az elkövetőnek átadja”. A Nyomtatvány az elkövető adatain túl tartalmazza az elkövetés helyét, idejét, valamint az elkövetett szabálysértés tényállásának rövid leírását és minősítését.

A Testület korábban, már több ügyben is találkozott hasonló állampolgári panasszal és megállapította, hogy nyilvánvalóan sérti a jogbiztonságot és a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, ha a vele szemben alkalmazott szankcióval kapcsolatban nem kapja meg a jogszabályban előírt igazolást, illetve azt gyakorlatilag megkapja, de az alkalmatlan arra, hogy a funkcióját betöltse, és megfelelően informálja az állampolgárt. A helyszíni bírságolás egy olyan eljárás, amikor a hatóság az állampolgár felelőségéről és a szankcióról azonnal dönt, ha azt az állampolgár is elfogadja. Maga a nyomtatvány egy közokirat, amivel kapcsolatban a jogsérelem mindenképp felvethető, ha az nem olvashatóan tartalmaz adatokat.

A Testület a panaszt ebben a vonatkozásban megalapozottnak találta és megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a csekély súlyú sérelmét.

V.

A Testület állásfoglalása szerint az ügyben a rendőröknek fennállt az intézkedési kötelezettsége, és jogszerűen, kellő jogalap birtokában vonták a panaszost intézkedés alá. Ugyanakkor csekély mértékben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga azáltal, hogy a rendőrök elmulasztották a panaszos kioktatását a panasztétel lehetőségéről, illetve az által, hogy a helyszíni bírságról szóló nyomtatványt nem olvasható módon töltötték ki. A rendőri hangnem, illetőleg a rendőri fellépés szabályainak be nem tartása miatt előterjesztett panasz kapcsán a Testület nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz, illetve tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. Mindezek miatt a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. október 5.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET